



ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-21

השופט ארנון דראל
יושב ראש ועדת הבחירות האזורית יהודה

תר"מ 21 / 153

העותרת: רשימת יהדות התורה המאוחדת אגודת ישראל-דגל התורה
ע"י עוה"ד אורי הברמן, אור א. וזנה

נגד

המשיבות: 1. רשימת עיר מאוחדת למועצת העיר בראשות ד"ר עליזה בלוך
2. ד"ר עליזה בלוך
ע"י עו"ד אלי בוטבול

עתירה לצו מניעה לפי סעיפים 17ב ו-17ד לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959
(להלן – חוק דרכי תעמולה)

החלטה

מבוא

1. לפני עתירה למתן צו מניעה המורה למשיבות להסיר כל פרסום הנושא את האות ג' כשהיא נחזית לפתק הצבעה או כשהיא מובלטת מן הטקסט, וכן למתן צו מניעה המורה למשיבות שלא לעשות כל שימוש באות ג' בפרסומים מטעמן או עבורן באופן שיש בו כדי להטעות את ציבור הבוחרים.

2. העתירה הוגשה ביום 17.10.18 ולאחר הגשתה הוריתי על הגשת כתב תשובה עד ליום 18.10.18. בקשת המשיבות למתן ארכה להגשת כתב התשובה נענתה בחלקה והמשיבות הגישו את תשובתן עתה. ביני לביני הגישה העותרת בקשה למתן צו ארעי, שעניינו הפצת עלונים הכוללים גם הם את האות ג' כשהיא מובלטת בפרסומי המשיבות.

3. עניינה של העתירה בשלטים ובעלונים הבאים:

עמוד 1 מתוך 5



הטענות

4. העותרת טוענת כי הפרסומים האמורים, שמצויים על גבי שלטי חוצות בבניינים וכן במודעות המודבקות על גבי כלי רכב, כוללים שימוש בולט באות ג', תוך שהיא נחזית לפתק הצבעה לבן, בדומה לפתק הצבעה שישמש להצבעה עבור העותרת, כאשר לצד הפתק הלבן מופיע הפתק הצהוב עם שם המשיבה 2. לטענתה מטרת הפרסומים היא "לגנוב" את דעתם של הבוחרים, ובפרט הבוחרים מקרב הציבור החרדי, וליצור מסר תודעתי מטעה ושגוי לפיו העותרת הציגה את מועמדותה של המשיבה 2 לראשות העיר או תומכת במועמדותה או כי יש ביניהן זיקה כלשהי.
5. בכתב העתירה מסבירה העותרת כי תעמולת הבחירות שלה כוללת את האות ג' ותומכת במועמד אחר לראשות העיר. הפרסומים המטעים עלולים להפריע למסר הרצוי מבחינת העותרת בדבר הזיקה בין רשימתה לבין מועמד אחר ולא המשיבה 2.
6. לדידה של העותרת מדובר בתעמולת בחירות "בצורה או בדרך שיש בה משום הפרעה בלתי הוגנת" לתעמולת בחירות מטעם רשימת מועמדים אחרת, ועל כן אסורה לפי סעיף 13 לחוק דרכי תעמולה. העותרת נסמכת על החלטה בתר"מ 63/20 צור נ' נחמני (14.8.2013) (להלן: עניין צור) וכן על החלטה נוספת בתר"מ 139/20 הליכוד – תנועה לאומית ליברלית ואח' נ' רשימת רחובותי בראשות מתן זיל (3.10.2013) (להלן: עניין הליכוד). היא למדה מאותן החלטות כי הצמדת שני פתקים של רשימה ומועמד די בה כדי להקים וודאות קרובה להטעיית ציבור הבוחרים כי הרשימה והמועמד קשורים או כי המועמד מתמודד במסגרת הרשימה, וכך קרה גם בענייננו.
7. המשיבות טוענות כי מדובר "בזוטי זוטות", וכנקמה בשל העובדה כי רשימה אחרת התומכת במועמדותה של המשיבה 2 עתרה כנגד העותרת לבית המשפט המחוזי בירושלים. עוד

עמוד 2 מתוך 5

נטען כי השלטים נתלו לפני זמן רב וכי מספר תושבים משכונת רמת בית שמש ג' בבית שמש ביקשו להציב בביתם שלטים המביעים תמיכה במשיבה 2 תוך ציון האות "ג", ולהביע את תפיסתם לפיה כל אדם זכאי לבחור בהתאם לצו מצפוננו ולצרכיו, וכן את אמונתם לפיה לתושבי השכונה מגיע יותר. המדובר בשלטים בשני בניינים בלבד, ולבקשת תושבים. בהמשך נטען כי הופנתה דרישה מתושבים נוספים ועל כן הוחלט להפיץ גם עלונים "ברוח הדברים".

8. אשר לטיעון המשפטי המשיבות טוענות כי השלטים עוצבו במטרה למנוע הטעיה, שכן פתק ההצבעה של העותרת אינו מוצב לצד פתק ההצבעה של המשיבה 2 כפי שנעשה במקרים שאליהם הפנתה העותרת אלא האות ג' כלולה בתוך הטקסט. טענה נוספת היא כי הסלוגן שנבחר "מגיע לך יותר" מסביר כי אין מדובר בתמיכה במועמד המכהן וכן כי ידוע שנשים אינן נכללות ברשימתה של העותרת. על כן, כך המשיבות, אין חשש להטעיה. המשיבות חולקות על קיום מבחן הוודאות הקרובה וכן טוענות כי לא הודבקו מודעות על רכבים. לצד טענות אלה נטען כי מאחר והשלטים נתלו בשטח פרטי יושב ראש ועדת הבחירות אינו מוסמך להורות על הסרתם, והיה מקום לשמוע את הנוגעים בדבר, שלא צורפו כמשיבים.

דיון והכרעה

9. לאחר העיון במודעות ופרסומים, ובטענות הצדדים החלטתי לקבל את הבקשה ולהורות למשיבות להסיר את הפרסומים וכן להימנע מלעשות שימוש באות ג', כשהיא על רקע לבן, בתוך מה שנחזה להיות פתק הצבעה בפרסומיה.

10. סעיף 13 לחוק דרכי תעמולה קובע כי:

"לא תהא תעמולת בחירות מטעם מפלגה או רשימת מועמדים אחת או למענה בצורה או בדרך שיש בהם משום הפרעה בלתי הוגנת של תעמולת בחירות מטעם מפלגה או רשימת מועמדים אחרת או למענה".

11. כפי שצינו באי כוח העותרת הוראה זו באה למנוע פרסום דבר תעמולה המהווה הטעייה של הציבור (עניין צור, פסקה 26), והמבחן שנקבע האם הפרסום מהווה הטעייה הוא מבחן הוודאות הקרובה (שם, פסקה 28). הכללת מה שנחזה להיות פתק הצבעה לבן המיועד לרשימות המועמדים לבחירות למועצת הרשות המקומית, שנושא את האות של רשימה אחרת, לצד פתק הצבעה צהוב, הנושא את שמו של מועמד לתפקיד ראש הרשות, באותו פרסום, עלולה להביא להטעיית ציבור הבוחרים בדבר האפשרות שהרשימה תומכת באותו מועמד או שהמועמד נכלל ברשימת המועמדים, ואין לי אלא להפנות לאופן שבו נראים הדברים בתוך השלט והפרסומים.

12. בהיעדר כל סיבה אחרת להדגשת האות ג', ולהצבתה על רקע לבן בצורה המדמה פתק הצבעה, קשה שלא לתהות האם אין המטרה של תעמולת בחירות כזו היא אך ורק הטעיית הציבור.

עמוד 3 מתוך 5

13. כך או כך, מצאתי כי מבחן הוודאות הקרובה מתקיים במקרה זה ועל כן יש לאסור את הפרסום. ממילא לא ראיתי כל פגיעה בחופש הביטוי של ציבור הבוחרים. אין כל מניעה כי הבוחרים יתלו שלטי תמיכה ברשימה שבה הם תומכים, יעצבו את השלטים כראות עיניהם במסגרת הוראות חוק דרכי תעמולה, אך אין בכך כדי לאפשר הטעיה כתוצאה מהכללת פתק הצבעה של רשימה אחת, באותו פרסום לצד פתק הצבעה של מועמד לראשות הרשות המקומית, כאשר אין כל קשר בין הרשימה לבין המועמד.

14. לא נעלם מעיני כי בשונה למקרים שאליהם הפנתה העותרת ההטעיה בוטה פחות שכן לא הוצבו הפתקים: זה בצבע לבן של העותרת וזה בצבע צהוב של המשיבה 2, זה לצד זה (כפי שנעשה בעניין הליכוד, כמוצג בהחלטה והובא במסגרת כתב התשובה) אלא במרחק, ואולם עדיין מדובר בהצגת דברים מטעה שיש למנוע אותה. ממילא לא ראיתי לייחס משקל לטענה בדבר ההרכב השונה של הרשימות, לכך שידוע לכל מי עומד בראשה של איזה רשימה ולכך שידוע מי מהרשימות כוללת נשים.

15. לטענת המשיבות לפיה יש לצרף כל אחד ואחד מבעלי הדירות שתלה שלט כזה או אחר אין יסוד. על המשיבות המספקות את השלטים לתושבים לדאוג להסרתם. ככל שהדבר לא יתרחש בתוך פרק הזמן שנקבע תפנה העותרת למי שתולה את המודעות ותודיע לו על תוכן ההחלטה. במידת הצורך תוגש עתירה נוספת המופנית כלפי כל תושב שלא יקיים את ההחלטה, וזו תידון בתוך פרק זמן קצר. יש לקוות כי לא יהיה בכך צורך.

סיכום

16. על יסוד כל האמור ניתן צו מניעה המורה למשיבות:

א. להסיר כל שלט או מודעה הנושאים את האות ג' כשהיא נחזית לפתק הצבעה או כשהיא מובלטת מן הטקסט (כמופיע בתמונות שבפתח החלטה זו), וזאת לא יאוחר מיום 21.10.18 בשעה 12:00. למניעת תקלות מובהר כי על המשיבות לפנות באופן מידי ולא יאוחר מיום 21.10.18 בשעה 09:00 לכל אחד מהתושבים שבביתו מוצב שלט ולהודיע לו על תוכן החלטה זו תוך תיעוד למי נמסרה ההודעה ומתי. מאחר ולטענת המשיבות מדובר מילא במספר מצומצם של שלטים, יש לעשות כן מוקדם ככל הניתן.

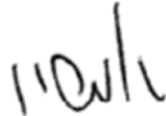
ב. להימנע החל מרגע המצאת ההחלטה לידי בא כוחן מהפצת כל חומר פרסומי הכולל את האות ג' על רקע לבן, באופן המדמה פתק הצבעה.

עמוד 4 מתוך 5

ג. להימנע מלעשות כל שימוש עתידי באות ג' באופן שבו היא מופיעה על רקע לבן בתוך מה שנחזה להיות פתק הצבעה בפרסומים מטעמן או עבורן.

17. בהינתן שהמשיבות לא נעתרו לפנייה המוקדמת וחייבו את העותרת בהגשת עתירה, המשיבות ישלמו לעותרת שכר טרחת עורך דין בסכום של 11,700 ₪ בתוך 7 ימים.

ניתנה היום י' בחשון התשע"ט (19.10.18) בשעה 10:13.



ארנון דראל

שופט בית המשפט המחוזי ירושלים
יושב ראש ועדת הבחירות
האזורית יהודה